

dobbelt saa Meget som for Diebliffet. Jeg skal ikke inblade mig paa selve Sagen, som har naturligere og dygtigere Talsmænd her i Saalen end mig; men jeg skal dog, da jeg kjender disse Forhold derovre noget nærmere, udtale, at jeg helst ønsker, at Afhændelsen maatte skee ad Frivillighedens Vej; men forsaavidt den ikke kan det, mener jeg, at Staten er fuldkommen berettiget til at øve Tvang i dette Forhold, og derfor maa jeg meget ønske, at Thinget vil ned sætte et Udvalg i denne Sag. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at der her foreligger et eiendommeligt Fæsteforhold, som ikke alene angaaer Den Samsø, men tillige flere andre Godser, og at der allsaa ogsaa i saa Henseende kan være Grund til at ned sætte et Udvalg.

H. Jensen: Den ærede Indenrigsminister brugte i et tidligere Foredrag nogle Ytringer, som foranledigede mig til at begjære Ordet. Skjøndt den ærede Forslagsstiller allerede har imødegaaet flere af dem paa en saadan Maade, som jeg i alt Væsentligt kan tiltræde, er der dog et Par Punkter, som jeg skal tillade mig lidt nærmere at berøre, navnlig den ærede Indenrigsministers Ytringer angaaende Forholdet paa Samsø. Den ærede Minister sagde, at det Forhold, som der finder Sted, ikke var noget andet, end at Selveierne ikke eiede deres Naboes Grund, og at det var et meget almindeligt Tilfælde mellem Selveiere. Dette synes mig er en noget dristig Slutning at komme til efter Udviklingen af Ordet „Superficiair-Godsets“ systematiske Betydning, og jeg tror ikke, at Noget, og navnlig ikke at Noget, der er en saa streng Systematiker som den ærede Minister, kan give en saadan Fortolkning Medhold. Han sagde, at Fæsteren staaer paa sin egen Grund, naar han underhandler med Godseieren. Ja, forsaavidt Underhandlingen skeer i Fæsterens Gaard, saa er det Tilfældet, men det er en overordentlig mislig Stilling, Fæsteren befinder sig i, naar hans Gaard bliver værdiløs, dersom han ikke faaer Jorden i Fæste.

Den ærede Minister gaar nogle Dplysninger om Udbyttet af Hartkornet paa Samsø. Jeg har ikke sat mig i Besiddelse af Dplysninger desangaaende, skjøndt det ikke vilde have

været mig vanskeligt at skaffe saadanne tilføde, der vilde lede til et ganske andet Resultat end det, den ærede Minister kom til. Skjøndt jeg nu ikke har nogen Dplysning ved Haanden, skal jeg dog med nogle Bemærkninger vise, at manlaugt fra kan gjøre den Slutning, som den ærede Minister gjorde af de Dplysninger, han meddeelte. Han paaviste, at en Lønne Hartkorn paa Samsø kun giver en Forrentning, der svarer til en Capital af lidt over 400 Rd. Den ærede Forslagsstiller har nu allerede gjort opmærksom paa, at Jorderne derovre ikke kunne have den Værdi som andre Steder, paa Grund af at Udfistningen er overordentlig slet, hvilket i høi Grad besværliggjør deres Drift; den ærede Forslagsstiller har ogsaa nævnt som et vigtigt Moment, at Den ligger saa affondret, at den har vanskeligt ved at finde et Marked for sine Varer. Jeg skal nu tillade mig at nævne et Par andre Momenter, som ville gjøre det misligt at bruge de Slutninger, som den ærede Minister uddrog af sine Meddelelser. Jeg skal saaledes tillade mig at bemærke, at efter mit Kjendskab til Den hører den til de Steder her i Landet, der ved Matriculeringen fattes uforholdsmæssigt høit i Hartkorn; denne Grund har ogsaa kunnet bidrage til, at Hartkornet ikke har den Værdi, der som andre Steder. Endvidere skal jeg minde om, at man ikke uden videre kan slutte til Jordernes Værdi pr. Lønne Hartkorn og sammenligne den med Eiendommens Værdi paa andre Steder; thi det maa bemærkes, at ved Eiendomme andre Steder hører Grunden og Bygningerne og Alt, hvad Fæsterne drive under deres Gaard, med til Hartkornets Værdi, men dette er en Værdi, som ikke her kan komme i Betragtning. Naar her er Tale om Hartkorn, er det kun selve Jordens Værdi, der er Tale om. Endvidere skal jeg gjøre opmærksom paa, at den Sum, som den ærede Minister nævnte, er en Sum, som svares ikke alene af de gamle, men ogsaa af de nye Fæstere. Det Beløb, som opgaves af den høitærede Minister, er den samlede Indtægt. Man kan altsaa ingenlunde see, hvad det her kommer an paa, om der ikke i den nyere Tid er paalagt Fæsterne en meget betydelig Afgift fremfor tidligere. Det er Noget, jeg drifter mig til at paastaae er Tilfældet, og